

Helsinki 27.3.2020

Vastaus Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntopyyntöön

Oy Linde Gas Ab (aiemmin Oy AGA Ab) on 26.3.2020 vastaanottanut lausuntopyynnön koskien lääkkeellisen hapen riittävyyttä poikkeusolosuhteissa Suomessa.

Nestemäisen hapen tuotantokapasiteetti ilmakaasutehtaallamme on varsin suuri, eikä sen tuotannossa arvioida olevan haasteita suurillakaan tuotannon lisäyksillä. Nestehapen kuljetuskapasiteetissa haasteita saattaa ilmetä, mikäli kulutusmäärä yksittäisillä asiakkailta lisääntyy hyvin merkittäviä määriä. Suurimpana riskinä nestehapen lisääntyneessä käytössä näemme sairaaloiden omien kaasunjakelujärjestelmien jakelukapasiteetin; normaalitilanteeseen rakennettujen järjestelmien virtauskapasiteetit eivät välttämättä riitä lääkehapen kulutuksen moninkertaistuessaa.

Pullossa olevan lääkehapen riittävyyttä on hyvin hankalaa arvioida ilman selkeää ymmärrystä tulevasta kulutuksen lisääntymisestä. Yrityksellämme on rajallinen määrä kaasupulloja, jotka ovat tällä hetkellä jakautuneet nykyisten kaasutoimitusasiakkaidemme tarpeiden mukaan. Emme ole saaneet yksiselitteistä tietoa siitä, kuinka monta nk. väliaikaista sairaalaa/kenttäsaaraalaa tullaan pystyttämään tai sitä, kuinka monessa niihin suunnitelluissa sairaansijoissa tulisi olla mahdollisuus happihoitoon.

Arvioimme, että todennäköisyys kaasumaisen lääkehapen riittävyyssongelmiin pienenee, jos seuraaviin toimenpiteisiin ryhdytään viipymättä:

Terveydenhuollon toimijoiden valtakunnallinen ohjaaminen

- Toimijoita ohjataan tilaamaan lääkehappea vain välittömään tarpeeseen, jotta pullojen kierto sujuisi nopeasti ja tehtaalla riittäisi tyhjiä pulloja täytettäväksi. Yrityksellämme on mahdollisuus tihentää toimitusvälejä asiakkaille.
- Toimitusten priorisoimiseksi tulee olla selkeä arvio lisääntyneestä hoitokapasiteetista, huomioiden sekä uudet että olemassa olevat asiakkaat. On tärkeää, että lääkehappitoimijoiden priorisointi tehdään sen mukaan, missä kaasua todella tarvitaan. Tietojen tulisi päivittyä lähes reaaliaikaisesti.
- Toimijoita kehoitetaan pandemiatapauksissa suosimaan nestehapen käyttöä sairaaloissa pullohapen sijaan. Mahdollisiin uusiin kenttäsaaraloihin voitaisiin siirtää sellaisia toimintoja, joissa kaasunjakelu ei ole kriittinen tekijä.

- Toimijoita kehoitetaan harkitsemaan potilaiden kotiuttamista kotihappihoitoon (lääkemääräyksen vaativa nestehappihoito potilaan kotona). Kotihappihoidossa käytettävien laitteiden määrä on rajallinen, eikä niiden määrän lisääminen nopealla aikataululla ole mahdollista. Potilaiden hoitaminen pullohapella kotioloissa ei ole turvallista eikä järkevää, koska kaasumaisen hapen käyttö vaatii varsin suuria pullomääriä.

Muita toimenpiteitä

Euroopan kaasutoimijoiden organisaatio (EIGA, European Industrial Gases Association) on laatinut oheisen muistion toimenpiteistä, joista on hyötyä tässä varsin kriittisessä tilanteessa. Pyydämme ystävällisesti tutustumaan dokumentissa esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin ja harkitsemaan vakavasti niiden edistämistä Suomessa.

Teollisten happipullojen käyttö

Katsomme, että teollisten happipullojen käyttö lääkehapen jakelussa on päätös, joka tulee tehdä yhteistyössä kansallisten viranomaisten (ml. Fimea, TUKES) kanssa. Käyttöönottopäätöksestä tulee laatia asiakirja, jossa määritellään vastuut päätöksestä ja siihen liittyvistä riskeistä. Teollisten pullojen käyttö tulisi rajata kaasukeskuskäyttöön. Tällä hetkellä yrityksellämme ei ole välitöntä tarvetta teollisten kaasupullojen käyttöönottoon lääkehapen jakelun turvaamiseksi.

Niina Kivikero
Lääketehtaan ja lääketukkukaupan vastuunalainen johtaja, QP
Oy Linde Gas Ab